

AVESTA
KOMMUN

Mediepedagogiskt utvecklingsarbete

Underlag för inriktningsbeslut av Bildningsstyrelsen

Bildningsförvaltningen
Hösten 2005 - ver 3

- Birger Ivarsson
- Lars-Åke Everbrand
- Malin Lagergren

Innehållsförteckning

1. Inledning
  - 1.1. Skolbio - och sen då?
  - 1.2. Utveckling
  - 1.3. Syfte
2. Inventering
  - 2.1. Nuvarande medieaktiviteter i kommunen
  - 2.2. AV-central
  - 2.3. IT-skola
  - 2.4. Biblioteket
  - 2.5. Qlturhuset
  - 2.6. Teknisk plattform
  - 2.7. Övriga resurser
3. Diskussion
  - 3.1. Skolbio
  - 3.2. Grundskolan
  - 3.3. Gymnasieskolan
  - 3.4. Lärcentrum
  - 3.5. Förskolan
  - 3.6. Särskolan
  - 3.7. Fortbildning av lärare
  - 3.8. Utveckling av AV-centralen
  - 3.9. Samverkan med IT i skolan
4. Organisation
  - 4.1. Huvudman
  - 4.2. Mediepedagog
  - 4.3. IT-pedagog
  - 4.4. Programråd
  - 4.5. Nätverk
5. Nya verksamheter
  - 5.1. Mediecafé
  - 5.2. Utbildningscentra
  - 5.3. IKT/Medieverkstad
  - 5.4. Lärande miljöer
  - 5.5. Kulturskola
  - 5.6. Ny teknik
6. Ekonomi
  - 6.1. Projektbidrag
  - 6.2. Mediepedagog

7. Mediepedagogiskt program
  - 7.1. Kommunalt antagen IKT/Medie plan

8. Externa resurser
  - 8.1. Skollag och förordningar
  - 8.2. Kulturpolitisk utredning
  - 8.3. Skolplan
  - 8.4. IKT-strategi

Inledning

Skolbio – och sen då?

Bildningsförvaltningen i Avesta kommun bedriver sedan 1995 en kommunövergripande skolbioverksamhet. Ansvarig för verksamheten är resultatenhet Kultur. En skolbiogrupp med representanter från alla skolor i kommunen träffas regelbundet och planerar filmvisningar med förarbete och uppföljning. Lärare ges också möjlighet att gå på fortbildningsdagar, åka på barnfilmfestivaler o s v.

I Dalarnas län är Avesta den kommun som har flest besökare på skolbio och man är en av flera kommuner i landet som har antagit en särskild verksamhetsplan för skolbio.

Utveckling

Resultatenhet Kultur har arrangerat inspirationsdagar och mediedagar med inbjudna föreläsare, som ett avstamp för ett mediepedagogiskt utvecklingsarbete. Vid senare uppföljningar av dagarna har skolbiopiloter m fl diskuterat och utarbetat förslag till åtgärder för att komma igång med ett utvecklingsarbete.

Buff. Filmfestival.

Som utgångspunkt för utvecklingsarbetet föreslår vi att man använder diskussionsunderlaget Agenda M, som utarbetats av Svenska Filminstitutet.

Det är viktigt att skolorna skapar utrymme för arbetslag att planera, diskutera och reflektera över sin mediepedagogiska verksamhet på skolan. Det är sedan upp till varje skola att ta små eller stora steg. För en lyckad utveckling av det mediepedagogiska arbetet måste även åtgärdsförslag och planer förankras hos skolledningen. Samverkan mellan skola och kultur ska vara tydlig.

Syfte

Med en väl fungerande och kommunalt förankrad skolbioverksamhet önskar vi nu ta ytterligare steg mot ett mediepedagogiskt utvecklingsarbete på samtliga skolor i Avesta kommun, som bör resultera i en politiskt fastställd mediepedagogisk plan.

Även den IT-verksamhet som finns på skolorna ska inkluderas i utvecklingsarbetet. Erfarenheter, planer och visioner ska diskuteras för att skapa en gemensam plattform för ett IKT/Mediepedagogiskt arbetssätt.

Statistik

Medievanor. Undersökning har visat att den genomsnittlige tonåringen tittar på ca 200 långfilmer/år (på TV, DVD/video och biograf). Han/hon tittar på TV 22 timmar/vecka. (uppdatera uppgiften)

Påståendet om att Film är ungdomens språk, är alltså inte så värst överdrivet. Men hur mycket känner de och alla andra egentligen till om detta språk? Kan vi tolka och analysera? Kan vi hantera det alltmer ökande medieutbudet som strömmar emot oss?

Mediebarometern. Medierådet-saftprojektet.

Inventering

Nuvarande medieaktiviteter i kommunen

Förutom den skolbioverksamhet som redan nämnts finns en mängd goda exempel på verksamheter och aktiviteter i kommunen med en gemensam nämnare, media och kultur. Nedan inventerade verksamheter och aktiviteter beskrivs kortfattat utan någon inbördes rangordning eller status.

Dalarnas Videofestival

Arrangeras i ett samarbete mellan Domarhagsskolans Medieprogram, Film i Dalarna och Kultur Avesta. Videofestivalen har sedan starten 1999 genomförts varje år med ökat intresse från unga filmare 0-26 år, inte bara skolelever. Filmen får vara av vilken genre som helst, dock max 20 min. Ungdomar från hela länet, grannlän och vänorter i världen deltar. Dalarnas videofestival är också en uttagning till en senare Riksfinal någonstans i Sverige

Lilla filmfestivalen

Med start 2003 har det arrangerats en filmfestival för grundskolan i kommunen. Animerad film som skapats av elever och lärare under läsåret visas upp under festlig inramning, med hedersomnämning och diplom till alla. Grunden till denna filmfestival var några lärararbetslags projekt inom ramen för ITiS.

Mediecenter Åsgarn

Ett projekt av ungdomar i Vi unga, för ungdomar i Åsgarn med omnejd och övriga intresserade. Man håller på att bygga ett mediecenter i Åsgarn där ungdomar kan ges möjlighet att få utöva meningsfulla och utvecklande verksamheter inom film- och medieområdet, t ex skapa egna filmer och se film.

Avesta Filmstudio

Filmstudion är en ideell förening, som startades 1991, vars syfte är att visa kvalitetsfilm från olika kulturer till en låg kostnad. Filmstudion har idag ca x medlemmar.

Torsdagsfilmerna har samma syfte som filmstudion, men till dessa löser man enstaka biljetter. Filmerna väljs i samråd med Avesta filmstudio, Kultur Avesta och biografägarna Eurostar.

Eftermiddagsfilm/seniorbio & Förvaltningsfilm

På biografen Myntet. Startade hösten 2003. Efter filmen serveras kaffe. Försök med eftermiddagsfilm görs i samarbete mellan Kultur Avesta, Eurostar och Star Hotel.

AV-centralen

Kommunens AV-central svarar för traditionell verksamheten i den mening att man köper, spelar in, kopierar och distribuerar film, ljudband och bilder för undervisning till skolor och föreningsliv. AV-centralen har genom kommunsamverkan ett avtal där även Hedemora kommun använder sig av Avestas AV-central och dess tjänster. För att underlätta för skolor m fl att söka och beställa ur AV-centralens utbud har en webbaserad katalogtjänst införts.

Viss utveckling har skett genom åren, bl a finns s k Mediaboxar att låna. Även ett bestånd av spelfilmer på CD-media finns på lager för utlåning. Efterfrågan på denna produkt har ökat och är en direkt utveckling av skolbioverksamheten. Läs en film.

IT-skola

Kommunen har några år haft en IT-pedagog anställd främst för grundskolan. Under 2005 har även förskolan ingått i IT-pedagogens arbetsområde.

IT-pedagogen har haft i uppdrag att vara ett stöd för lärare och elever i sin skolvardag med datorer och annan ny utrustning som kommit in i skolan. Syftet är att datorn ska vara ett verktyg och hjälpmedel i undervisningen för att söka information för sin utbildning samt enkelt kunna skapa PM, rapporter och bildspel m m för dokumentation och redovisning av sitt arbete. Även hemsidor har blivit ett populärt sätt att presentera sin verksamhet.

Ett rejält avstamp att införa datorn i skolan blev statens satsning på IT i skolan, ITiS. Närmare 70% av lärararbetslagen i kommunen deltog i satsningen tillsammans med sina elever.

Via Kommunförbundet i Dalarna samordnas kommunernas IT-pedagoger och man har regelbundna träffar för erfarenhetsutbyte, diskussion och utveckling av IKT-arbetet i skolan.

Biblioteket

Biblioteket har sedan många år tillbaka digitaliserad katalog och självservicesystem där låntagaren själv lånar/registrera sina media och återlämning.

Filialerna i Krylbo, Fors och Horndal är samordnade med skolbiblioteket. Alla filialer är anslutna till gemensam server och katalog.

Alla skolbibliotek har under 2005 anslutits till huvudbibliotekets server och använder samma katalog och registrerar sina lån via FreeLib över Internet.

Qlturhuset

Ungdomsverksamhet som utvecklats från traditionell fritidsgård till att vara en mötesplats för ungdomar. Med ett café som centralpunkt startas aktiviteter utifrån ungdomarnas intressen och rådande trender inom olika ungdomskulturer. Musik har alltid funnits på agendan liksom idrott. Men under senare år har intresset för film och media ökat. Bl a har Qlturhuset tillsammans med ungdomar producerat musikvideofilmer. Man har egen redigeringsutrustning för film och även en studio för musikinspelning. Via sin hemsida distribuerar man även egenproducerade musikfiler.

Ett stort intresse bland ungdomar för att se på film mynnade i ett tillskapande av en minibiosalong. Qlturhuset abonnerar på film från SF-film och i den egna bion, utrustad med modern teknik med projektor och ljudanläggning, kan man se på film när man önskar.

TV-Avesta

TV Avesta är en lokal TV station i Avesta kommun. Kanalen når ut till ca 7000 hushåll, och distribueras via kabel-TV nät i Avesta och Krylbo sedan starten 1998. TV Avesta är en ideell förening vilket betyder att kanalen inte får använda sig av reklam för att finansiera sin verksamhet, utan drivs ideellt av eldsjälar och lokala sponsorer som har ett stort intresse för TV produktion.

TV Avesta arbetar både med analogt och digitalt format för inspelning och redigering innan slutproduktionen sänds från S-VHS video.

TV Avesta har sin bas på Mediehuset i Avesta och TV-programmen produceras av elever på Domarhagsskolans Medieprogram.

Avesta Närradio

Radio Avesta 103,5. Sveriges äldsta.

Teknisk plattform

På varje skola finns blandad utrustning för att använda media. TV, video, filmkameror och stillbildskameror samt datorer. Men i stor utsträckning saknas nyare utrustning, t ex DVD-spelare och data/videoprojektorer.

En intressant del i infrastrukturen i Avesta kommun är det stadsfibernet som byggts ut under 2004 och 2005. Samtliga skolor är anslutna till fibernet och därmed ökar möjligheten att nyttja nätet för digitala sändningar inom IKT och Media, både för utbildning och nöje.

Medier i utbildningen.

Övriga resurser

Film i Dalarna

KK-stiftelsen

Multimediabyrån

Kulturrådet

Region Dalarna, IT-ped forum.

Diskussion

Värderingar, traditioner, livsmönster, möten, drivkraft för samhällsutveckling, uttryck i film och media, ord, bild och form, teater, dans, musik. Nå nya målgrupper och öka tillgängligheten till kultur. Kulturarvet.

Kulturförmedling för att höja kunskapen. Kulturyttringar som berikar, stimulerar och speglar den enskildes tankar och fantasi. Lära barn och ungdomars att uttrycka sig via media. Central roll i demokratiutvecklingen. Yttrandefriheten värnas och reella förutsättningar skapas. Öppna arenor för dialog, debatt och kunskapsutbyte.

Barn och unga prioriteras som en investering i livskvalitet för kommande generationer och som en grund för ett meningsfullt liv. I stödet till tonåringars olika kulturyttringar ges friare former och anpassas för snabba förändringar.

Mediepedagogik integreras och genomsyrar all undervisning. Samverkan mellan Medie/kulturarrangörer och utbildningsanordnare för att ge förutsättningar för ett livslångt lärande. Man ska kunna uttrycka sig även via media.

Framtiden. Hemmabio. Film via Internet.

Skolbio

En gemensam filmupplevelse väcker nya känslor, tankar och frågeställningar och möjliggör identifikation med andra människor i olika kulturer. Skolan har ett uppdrag att arbeta med rörliga bilder och media. I kursplaner jämförs numera film med litteratur och teater.

Göra barn och ungdomar medvetna om hur vi alla påverkas av massmedia, film och bild. Även belysa och uppmärksamma hur medierna fungerar och arbetar.

All pedagogisk personal erbjuds förhandsvisningar av alla filmer som ingår i skolbioprogrammet. I samband med förhandsvisningarna har man möjlighet att delta i samtal och diskuterar metoder, tips och annat som kan inspirera till att arbeta med en filmupplevelse i klassrummet både före och efter biobesöket.

Grundskolan

Skolorna ges stöd och inspiration för att uppmärksamma och diskutera de mediepedagogiska frågorna i samband med att de reviderar sina lokala arbetsplaner. Målet bör vara att skolornas arbete med film och andra medier synliggörs och redovisas i kvalitetsredovisningar.

Främja dialog och erfarenhetsutbyte kring mediearbete i skolan mellan lärare som arbetar med elever i olika åldrar för att skapa en samsyn och en röd tråd kring den mediepedagogiska verksamheten. Kommunala styrdokument för skola, kultur och IT bör formuleras utifrån en helhetssyn på kultur, medier och pedagogiskt utvecklingsarbete där erfarenheter och kompetens tas tillvara.

Informations- och kommunikationsplattform.

Gymnasieskolan

Samma som grundskolan? Eller egen plan?

Lärcentrum

Utbildningssamordnare av vuxenutbildning. Många av utbildningarna sker idag, och som planeras att öka i omfattning, på distans via videokonferenser och annan teknik för överföring av ljud & bild.

På Avesta bibliotek, och dess filialer, finns tillgång till datorer och Internet för allmänheten, bl a studenter. Kanske ska biblioteket ha/få en mer betydande roll, i egenskap av informationscenter.

Förskolan

Arbeta för att IKT/Mediepedagogik integreras i skola och barnomsorg. Mediernas betydelse för individens utveckling.

Särskolan

Flexiboard.

Rörelser framför video/dataanimation på duk.

Fortbildning av lärare

Fortbildning inom media och film är nödvändig för att utveckla och sprida kunskap om film som både språk och konstform.

Grundkurs. Lära sig filmmediet från grunden. Manuskrivande, filmning och redigering. Visa på viktiga strömningar och genrer som dominerat i filmens värld.

Utbildning med orientering i filmhistoria, filmanalys och metoder för praktiskt filmskapande erbjuds alla lärare.

Kompetensutveckling. Basutbildningar, fördjupningskurser samt föreläsningar i praktisk och teoretisk film- och mediekunskap.

Animation. Arbeta med animerad film i skolan samt i fortbildning av lärare. Producera film med figurer av papper, lera eller dockor. Använda både filmkamera och enkla webkameror. Att arbeta med animerad film kan även enkelt också genomföras med barngrupper inom förskolan.

Filmanalys. Tolka och analysera film och bild, bl a ur ett genusperspektiv.

Utveckling av AV-centralen

Integration med biblioteket för utlån av media. AV-centralen kan också bli ett nav för alla mediatjänster till skolor m fl. T ex vara centrum för filmdemonstration/visning och test av pedagogiska dataprogram. En resurs i form av IKT/Medieverkstad.

Streaming av UtbildningsRadions mediautbud till skolor.

Samverkan med IT i skolan

Se särskild IKT/Mediaplan.

Organisation

Huvudman

Bildningförvaltningen

Ledningsgrupp: IKT/Mediegrupp

Förankra och informera om det pågående utvecklingsarbetet. På bred front engagera politiker, skolledare, lärare och elever samt föräldrar och övriga för att i dialog med ledningsgruppen ta fram tankar, idéer och visioner för utveckling av IKT/Mediepedagogisk verksamhet i kommunen.

Mediepedagog

Ny tjänst inrättas. Mediepedagogen ska i ett nära samarbete med IT-pedagogen samordna arbetet utifrån fastställd IKT/Medieplan.

IT-pedagog

Befintlig. IT-pedagogen ska i ett nära samarbete med Mediepedagogen samordna arbetet utifrån fastställd IKT/Medieplan.

Kultursekreterare

FreeLib. En webbaserad bibliotekstjänst för katalog och lån.

Pedagogiskt programråd

Filmgrupp

Pedagogiska dataprogram

Nätverk

Skolbiopiloter: Ska nuvarande arbetssätt ändras?

Mediesamordnare/Medieinspiratör. Med uppgift, i samverkan med skolans IT-samordnare, stödja, samordna och utveckla det mediepedagogiska arbetet i kommunens skolor.

IKT-samordnare. Nuvarande arbetsuppgifter finns kvar. Nytt är att, i samverkan med Mediesamordnare/Medieinspiratör, stödja, samordna och utveckla det IKT/Mediepedagogiska arbetet i kommunens skolor.

Ev Länsamverkan. Samverkan med grannkommuner.

Nya verksamheter

Mediecafé / mediesmedja

Ett forum för diskussion av IKT/Mediepedagogisk verksamhet är en viktig förutsättning för utvecklande verksamhet.

Lokal: Bygga in uteplatsen på biblioteket?

Utbildningscentra

I resultatenheten Kulturs måldokument, Mål & budget 2005-2007, finns inskrivet att utveckla bibliotekets verksamhet till att även vara ett forskningsbibliotek för vuxenstuderande. Se också rubrik Lärcentrum.

IKT/Medieverkstad

Utveckling av AV-centralen i samarbete med IKT/Media och biblioteket.

Lärande miljöer

Koppardalen, Lärande miljöer – NTA

Framtidens klassrum

Verket

Se särskild rapport.

Ny teknik

E-bok (MP3 + PDF)

Streaming av AVC media

Digitala klassrum

Ekonomi

Projektbidrag

Bidrag från Svenska Filminstitutet om 70 000 kr till Kultur Avesta.

Struktur för redovisning:

- Möten, tema- och studiedagar
- Skolbiopiloter
- Studieresor
- Utredare
- Ledningsgrupp
- Övrig planeringstid m m

Mediepedagog (ny tjänst)

Tjänst: ca 450 000 kr

Samordning: ca 100 000 kr

Material: ca 100 000 kr

Lokaler

Befintliga: 0 kr

Ökad hyra vid ev ombyggnation av biblioteket, ca 300 000 kr/år.

Mediepedagogiskt program

Kommunal IKT/Mediepedagogisk plan.

Se särskild IKT/Mediaplan.

Externa dokument

Skollag och förordningar

Skolplan

Avesta kommuns Skolplan 2002. Skolan har genom reviderade kursplaner fått ett ökat ansvar för att ge barn och ungdomar förutsättningar att bli delaktiga i mediasamhället.

Kulturpolitisk utredning SOU 1995:84 - film som självständig konstnärlig uttrycksform.

IKT-strategi

Avesta kommuns IT-strategiplan.

Bildningsförvaltningens IT-strategiplan (håller på att omarbetas).